

3.3.4 מימון מוסדות ושירותים

המימון ניתן למוסדות ולשירותים של רווחת הילדים והנוער במסגרת (ספר 8 של הקוד החברתי):

- תמיכה (סעיף 74 בספר החוקים הסוציאלי השמיני)
- מימון מבוסס עלות במסגרת "משולש היחסים" על פי דיני רווחת הנוער (סעיף 78א ואילך, ובמידה ורלוונטי, סעיף 77 בחוק)
- הסדרי מימון דו-צדדיים בין גופי רווחה ציבוריים ועצמאיים (סעיף 77 וסעיף 36א בחוק)
- הסדרים מיוחדים למימון מעונות יום לילדים (סעיף 74א בחוק)

3.3.4 מימון מוסדות ושירותים

ב-30 השנים שחלפו מאז שאומץ חוק שירותי הרווחה לילדים ונוער משנת 1989 (Kinder- und Jugendhilfegesetz), ההוראת של ספר החוקים הסוציאלי השמיני (SGB VIII) בדבר מימון המוסדות והשירותים של רווחת הילדים והנוער הרחבו באופן משמעותי. עם זאת, נותרה הבחנה בסיסית בין:

- מימון תשתיות באמצעות מתן תמיכה לגופים עצמאיים לרווחת הנוער (סעיף 74 בחוק) לבין;
- מימון כספי מבוסס עלות למוסדות ולשירותים האמבולטוריים של רווחת הילדים והנוער (סעיף 78א ואילך וסעיף 77 בחוק).

לאורך ההיסטוריה של שירותי הרווחה לילדים ונוער, מימון המוסדות והשירותים המופעלים על ידי גופים עצמאיים הגיע בעיקר באמצעות כלי המימון "תמיכה" או "מענקים". גופי הרווחה העצמאיים חופשיים להחליט "לפי שיקול דעתם על סוג ונבחה המימון במסגרת התקציב העומד לרשותם". אחד מהתנאים לקבלת מימון הוא "השתתפות עצמית בגובה סביר" מצד הגוף מקבל התמיכה, שבקביעתה יש לקחת בחשבון "הבדלים בכוח הכלכלי ובנסיבות אחרות" (סעיף 74 בחוק). לדוגמה, מעונות יום לילדים המופעלים על ידי יוזמות הורים ישלמו השתתפות עצמית נמוכה יותר מאשר מוסדות המופעלים על ידי ארגונים כנסייתיים, שעומדים לרשותם תשלומים כמו מסי כנסייה ומשאבים אחרים.

החשיבות של מימון מבוסס עלות עם הרחבת הזכות החוקית הסובייקטיבית של הזכאים לקבלת שירותי רווחה, בפרט בתחום התמיכה החינוכית, מעונות היום והמשפחתיים. בתחילה, המימון ניתן על בסיס סעיף 77 בחוק ("הסכמים בדבר גובה העלויות"). מימון מבוסס עלות הוא כלי למימון שירותים הניתנים לזכאים על ידי גופים המפעילים מסגרות ומעניקים שירותים.

מאז 1999, סעיפים 78א עד 78ז לחוק כללו הסדרי מימון שונים לשירותים אמבולטוריים או במסגרות, לתשלום הוצאות והבטחת האיכות. למוסדות שחתמו עם הסכמים על לשכת הסעד המוסמכת עומדת הזכות לתבוע בחזרה את ההוצאות שישלמו בהקשר לימוש השירותים על ידי הזכאים. זהו **משולש היחסים** על פי **דיני הרווחה לנוער** (ראו שקופית 3.3.5).
ב-2021 הוגבל היקפם של ההסדרים בסעיף 77 בחוק וכיום הם כוללים רק "הסכמים בדבר החזר הוצאות ופיתוח האיכות של שירותים אמבולטוריים".

ביחס לשירותים שאינם אמבולטוריים, הגופים הציבוריים והעצמאיים של רווחת הילדים והנוער יכולים להתקשר ביחסים חוזיים דו-צדדיים במסגרת הסכמים בהתאם לסעיף 77 ו/או סעיף 36א בחוק. כדי להבטיח את הרף הנמוך ביותר לקבלת התמיכה, הזכאים יכולים לממש חלק מהשירותים האמבולטוריים במישרין ללא צורך במעורבות של לשכת הרווחה לנוער (לדוגמה, מרכזים ליישון חינוכי, ייעוץ להורים ביולוגיים והורים אומנים).

ברמה הפדרלית, הזכות החוקית למתן תמיכה לילדים במעונות יום ובמשפחתונים הרחבה משמעותית בשנים האחרונות. חרף העובדה שעמד על הפרק המעבר ממתן תמיכה למימון מבוסס עלות, כמה מדינות פדרליות שלהן תשתית בלתי מפותחת של מעונות יום התנגדו נחרצות למהלך. כתוצאה מכך, ב-2005 נקבע בסעיף 74א בחוק מתן **קדימות לדיני המדינות הפדרליות**: "המימון למעונות יום לילדים יוסדר בדיני המדינות הפדרליות".

בכל הנוגע ל"רף הנמוך לימוש ישיר של סיוע אמבולטורי, ובפרט ייעוץ להורים", סעיף 36א בחוק מכיל הסדר מיוחד שמחייב את גופי הרווחה הציבוריים "לחתום על הסכמים עם ספקי השירותים כדי להסדיר את התנאים ואופי השירותים שינתנו ואת החזר העלויות".

לקריאה נוספת

Meysen, Thomas et al. (2014): Recht der Finanzierung von Leistungen der Kinder- und Jugendhilfe. Baden-Baden.
Struck, Norbert (2016): Finanzierung. In: Schröder, Wolfgang/Struck, Norbert/Wolff, Mechthild (eds.): Handbuch Kinder- und Jugendhilfe. Weinheim and Munich, p. 1140–1150.